

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet

2016-02-18
1 (22)
Dnr 2015:242

Redovisning av uppdrag om utveckling av introduktionsprogrammet yrkesintroduktion

Dnr U2013/3681/GV, U2013/5566/S U2013/3413/GV

Härmed redovisas *Uppdrag om utveckling av introduktionsprogrammet yrkesintroduktion* givet i särskild ordning för budgetåret 2015 samt användningen av statsbidrag i enlighet med förordningen (2013:444) om statsbidrag för yrkesintroduktion i gymnasieskolan.

Uppdraget pågår mellan 2013 och 2016 och redovisas årligen i anslutning till årsredovisningen, vilket innebär att slutredovisningen ska skickas i februari 2017. De skolhuvudmän som beviljas statsbidrag 2016 kommer att redovisa sina insatser senast mars 2017. För att kunna inkludera en samlad redovisning och analys av användningen av statsbidraget önskar Skolverket att slutredovisningen av uppdraget senareläggs till juni 2017.

På Skolverkets vägnar

Anna Ekström
Generaldirektör

Cristina Pontis
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har Eva Durhán, Pia Enochsson, Kjell Hedwall, Annette Lilliestierna, Jonas Nordström samt Katarina Tiväng i Skolverkets ledningsgrupp deltagit.

Innehåll

Sammanfattning.....	3
1. Inledning.....	5
2. Kartläggning och uppföljning av utbildning på yrkesintroduktion.....	6
2.1 Kartläggning av utbildningen på yrkesintroduktion.....	7
2.2 Uppföljning av utbildningen på yrkesintroduktion.....	10
2.2.2 Övergång till yrkesprogram.....	10
2.2.3 Uppföljning av etablering på arbetsmarknad.....	11
3. Utveckling av yrkesintroduktion av varierande längd.....	13
3.1 Konferensserie – Samverkan med arbetslivet.....	14
3.2 Nationella apl-utvecklare med fokus på yrkesintroduktion.....	15
3.3 Modeller för yrkesintroduktion av varierande längd.....	15
3.4 Plan för utbildningen.....	16
4. Dokumentation av yrkeskunskaper.....	16
5. Statsbidrag om stöd för utveckling av kvaliteten inom yrkesintroduktion.....	17
5.2 Översikt över inkomna ansökningar och beviljat bidrag.....	17
5.3 Uppföljning av hur 2014 års statsbidrag har använts.....	18
6. Slutord.....	21
7. Bilagor.....	22

Sammanfattning

Skolverket har fått i uppdrag (U2013/3681/GV) att genomföra insatser för att bidra till utveckling av kvaliteten i introduktionsprogrammet yrkesintroduktion i gymnasieskolan. Uppdraget pågår mellan 2013 och 2016 och ska redovisas årligen till regeringen i anslutning till årsredovisningen. Skolverket har under 2015 genomfört kompletterande kartläggningsinsatser och följt upp eleverna på yrkesintroduktion. Vidare redogör Skolverket för genomförda och pågående insatser för att stödja huvudmännens arbete med yrkesintroduktion. Slutligen beskriver Skolverket även användningen av statsbidrag i enlighet med förordningen (2013:444) om statsbidrag för yrkesintroduktion i gymnasieskolan.

Innehållet i de sökbara utbildningarna utgår ofta från yrkesprogrammen

Yrkesintroduktion får utformas för en grupp elever och är då sökbar. De sökbara utbildningarna kan organiseras på olika sätt. Skolverkets kartläggning visar att det är lika vanligt att eleverna ingår i en klass med elever på det nationella programmet som att organisera det som särskilda yrkesintroduktionsklasser. De elever som ingår i en klass med elever från ett nationellt yrkesprogram följer yrkesprogrammets struktur när det gäller utbildningslängd, inriktningar och huvudsaklig innehåll. Även utbildningar som organiseras i särskilda yrkesintroduktionsklasser följer oftast yrkesprogrammets inriktningar och innehåll men längden varierar från 1-3 år beroende på dess huvudsakliga syfte.

En sjättedel av nybörjareleverna har fyra år senare avslutat ett nationellt program

Uppföljningen av programbyten och programavslut visar att nära hälften av nybörjareleverna gick kvar på yrkesintroduktion ett år senare. En femtedel av eleverna har övergått till ett nationellt program ett år senare. I huvudsak rör det sig om en övergång till något av yrkesprogrammen. Efter två år har andelen som övergått till ett yrkesprogram ökat och ligger mellan 28 och 29 procent. Av nybörjareleverna 2011 har 11 procent avslutat ett nationellt program med gymnasieexamen och 5,8 procent med studiebevis fyra år senare.

Apl eller praktik viktigt för möjligheten till en anställning

Under 2015 har Skolverket slutfört en studie om ungdomar som har gått på yrkesintroduktion och därefter fått ett arbete. Sammantaget visar resultaten på ett antal faktorer som har bidragit till en lyckad skolgång med arbete som utgång. Att lära sig genom apl eller praktik under en längre period är betydelsefullt och ökar chanserna för att företagen vill anställa ungdomarna. En god relation mellan elev och lärare och att succesivt få växa in sin praktik är andra exempel på framgångsfaktorer.

Samverkan med arbetslivet i fokus för årets stödinsatser

Skolverket har under hösten 2015 genomfört en konferensserie med syfte att stödja skolorna i arbetet med samverkan med det lokala arbetslivet. Målgruppen har varit rektorer, lärare, studie- och yrkesvägledare samt annan personal som arbetar med yrkesintroduktion. Vidare har under året några av Skolverkets nationella apl-

utvecklare fått ett särskilt ansvar att stödja skolhuvudmän och skolor i utvecklingen och etableringen av yrkesintroduktion. Cirka en femtedel av de 132 uppdragen som kommit in under 2015 har rört yrkesintroduktion. Det handlar både om uppdrag som även inkluderar yrkesprogrammen och förfrågningar om specifikt stöd för utveckling av yrkesintroduktion.

Statsbidraget har använts för att utveckla individanpassningen och kvaliteten i apl och praktik

Skolverket har under 2015 beviljat drygt 24 miljoner kronor för 57 utvecklingsinsatser och följt upp hur 2014 års statsbidrag har använts. Skolhuvudmännen anger i sin återrapportering att de till stor del har arbetat med insatser som syftar till att utveckla individanpassningen av yrkesintroduktion samt utveckla kvaliteten i lärandet på arbetsplatsen (apl eller praktik). Till exempel har praktiksamordnare, arbetskonsulenter eller yrkeslärare anställts för att inventera det lokala arbetslivet och etablera en bank eller databas med arbetsplatser som är villiga att ta emot elever från yrkesintroduktion. Skolor har även introducerat handledarna på arbetsplatserna i Skolverkets webbaserade apl-handledarutbildning samt utvecklat utbildningar och handledarstöd med fokus på ungdomar med funktionsnedsättning eller nyanlända elever.

Nyanlända elever - en växande målgrupp för yrkesintroduktion

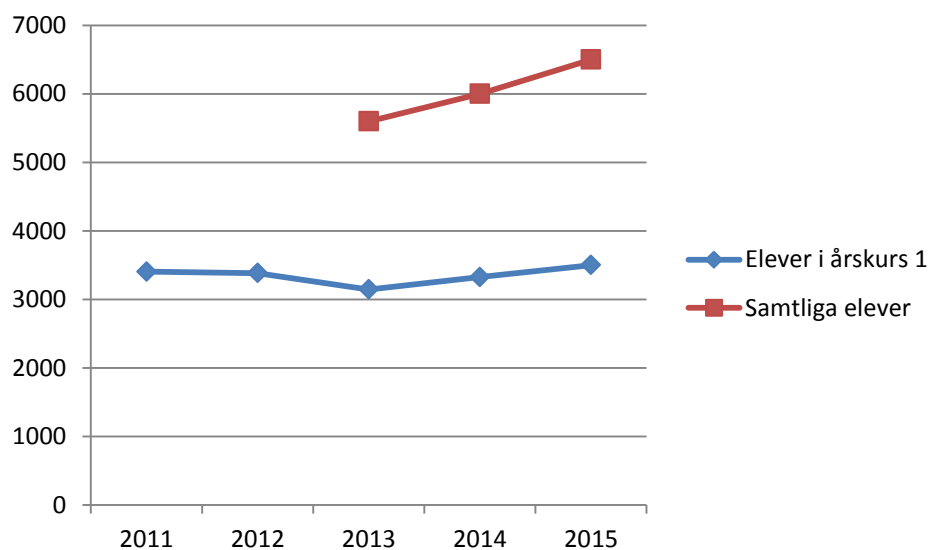
Andelen elever med utländsk bakgrund på yrkesintroduktion har ökat sedan 2011, från 42 till 50 procent 2014. Av ansökningarna om statsbidrag och möten med skolor framgår det att det många gånger handlar om nyanlända elever som kommer till yrkesintroduktion efter ett eller två år i grundskolan eller i språkintrouktion. Det kan till exempel vara ungdomar med kort utbildningsbakgrund men som har någon form av yrkeserfarenhet. Med utgångspunkt i Migrationsverkets statistik över nyanlända gör Skolverket bedömningen att antalet elever inom yrkesintroduktion kommer att fortsätta öka under de kommande åren.

1. Inledning

Yrkesintroduktion är ett av fem introduktionsprogram och riktar sig till elever som inte är behöriga till ett yrkesprogram. Det syftar till att elever ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram.

Det totala antalet elever på yrkesintroduktion har ökat under de senaste åren. Hösten 2015 gick totalt 6 500 elever på yrkesintroduktion. Eleverna på yrkesintroduktion kommer dels direkt från grundskolan, dels från andra introduktionsprogram såsom språkin introduktion och individuellt alternativ. Fördelningen mellan kvinnor och män har varit likartad sedan yrkesintroduktion infördes. Majoriteten (64-65 procent) av eleverna på programmet är män. Andelen elever med utländsk bakgrund av det totala antalet elever på programmet har ökat sedan 2011, från 42 till 50 procent 2014.

Diagram 1.1. Antal elever på yrkesintroduktion. Läsåret 2011/12 redovisades elever endast i årskurs 1 och läsåret 2012/13 endast i årskurs 1 och 2. Uppgifter om samtliga elever redovisas därför från och med läsåret 2013/14.¹

Skolverket har fått i uppdrag (U2013/3681/GV) att genomföra insatser för att bidra till utveckling av kvaliteten i introduktionsprogrammet yrkesintroduktion. Uppdraget innebär kartläggning och uppföljning av utbildningen på yrkesintroduktion (deluppdrag 1), utveckling av yrkesintroduktion av varierande längd (deluppdrag 2) samt dokumentation av yrkeskunskaper (deluppdrag 3). Uppdraget pågår mellan 2013 och 2016 och ska redovisas årligen till regeringen i anslutning till årsredovisningen.

¹ 2015 års siffror är preliminära.

I denna redovisning redogör Skolverket för resultat av uppföljningen av elevernas resultat och andra genomförda insatser inom deluppdrag 1 – *Kartläggning och uppföljning av utbildning på yrkesintroduktion*. Vidare redogör Skolverket för genomförda och pågående insatser inom ramen för deluppdrag 2 – *Utveckling av yrkesintroduktion av varierande längd*. I tidigare redovisningar² har Skolverket bland annat beskrivit resultat av samråd och övervägande i arbetet med deluppdrag 3 – *Dokumentation av yrkeskunskaper*.

Regeringen har beslutat om förordning (2013:444) om statsbidrag för yrkesintroduktion i gymnasieskolan som innebär att statsbidrag får lämnas till skolhuvudmän inom gymnasieskolan för att utveckla kvaliteten inom yrkesintroduktionen. Skolverket ska i samband med sin årsredovisning lämna en redovisning av hur bidraget har använts.

Regeringen har aviserat att det kommer att finnas möjlighet för skolhuvudmän att ansöka om statsbidrag för att utveckla yrkesintroduktion under hela perioden som ovanstående uppdrag pågår, dvs. mellan 2013 och 2016. Dessa lokala utvecklingsprojekt sker parallellt med de nationella insatserna. Skolverket arbetar därför inom uppdraget om utveckling av yrkesintroduktion med att både stödja de lokala insatserna och ta tillvara och sprida erfarenheterna från projekten. I denna redovisning beskriver Skolverket även användningen av statsbidrag i enlighet med förordningen (2013:444) om statsbidrag för yrkesintroduktion i gymnasieskolan.

2. Kartläggning och uppföljning av utbildning på yrkesintroduktion

Inom ramen för deluppdrag 1, *Kartläggning och uppföljning av utbildning på yrkesintroduktion*, ska Skolverket kartlägga och redovisa den utbildning som olika skolhuvudmän erbjuder inom yrkesintroduktion. Redovisningen ska bland annat inkludera information om vilka sökbara utbildningar som erbjuds och i vilken mån praktik eller arbetsplatsförlagt lärande (apl) ges inom ramen för utbildningen. Uppdraget innebär också att Skolverket löpande ska följa upp resultatet av utbildningen på yrkesintroduktion, bl.a. vad avser elevernas etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier på yrkesprogram.

Skolverket presenterade i 2015 års redovisning³ en fördjupad beskrivning och analys av utbildningen på yrkesintroduktion. Denna redovisning innehåller kompletterande information om de sökbara utbildningarna som skolorna erbjuder samt resultat från uppföljningen av eleverna på programmet.

² Redovisning av uppdrag om utveckling av introduktionsprogrammet yrkesintroduktion, Skolverket 2014 (Dnr 2013:540) samt Redovisning av uppdrag om utveckling av introduktionsprogrammet yrkesintroduktion, Skolverket 2015 (Dnr 2015:242).

³ Redovisning av uppdrag om utveckling av introduktionsprogrammet yrkesintroduktion, Skolverket 2015 (Dnr 2015:242).

2.1 Kartläggning av utbildningen på yrkesintroduktion

Resultaten från de tidigare genomförda kartläggningsinsatserna visar att det finns olika sätt att organisera yrkesintroduktion och att dessa kan sammanfattas i tre huvudsakliga modeller:

- *Integrerat i ett nationellt yrkesprogram:* Eleverna på yrkesintroduktion ingår i en klass med elever på det nationella programmet.
- *Särskilda yrkesintroduktionsklasser:* Här går eleverna i särskilda grupper som ofta är något mindre än i de nationella programmen. Det kan till exempel handla om en yrkesintroduktion som riktar sig mot ett särskilt program eller yrkesområde.
- *Individbaserat upplägg:* De individbaserade uppläggen är i regel inte sökbara och är riktade mot skilda yrkesområden utifrån elevens önskemål och en kartläggning av elevens behov.

Yrkesintroduktion får utformas för en grupp elever och är då sökbar. Utbildningen kan även utformas för enskilda elever. Genom att utforma yrkesintroduktion för en grupp elever har utbildningsanordnaren en möjlighet att på förhand organisera utbildningen med givna kurspaket och erbjuda tydliga och sökbara studievägar för eleverna. Möjligheten att ingå samverkansavtal gör att utbildningsutbudet kan breddas.⁴

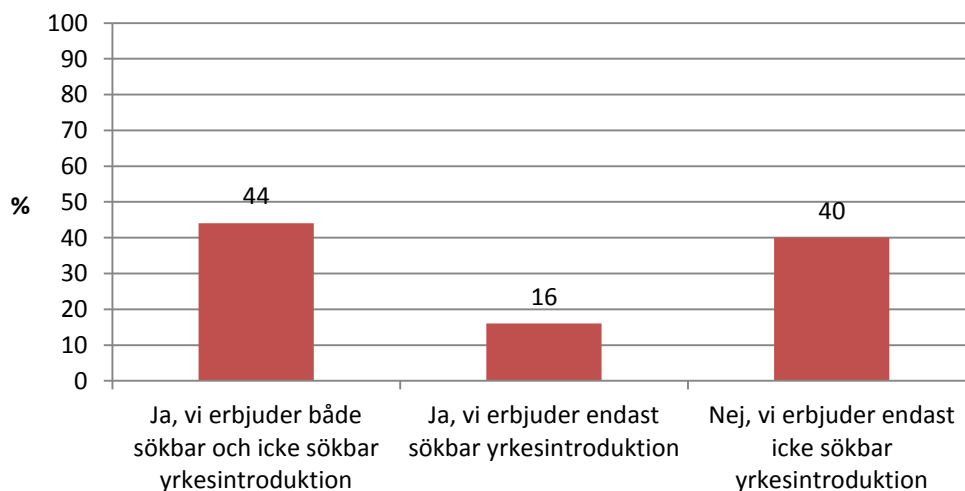
För att få ytterligare kunskap om de sökbara utbildningarna ställdes i blanketten för återrapporteringen av statsbidraget frågor om yrkesintroduktionens organisation och innehåll. Svaren ska inte ses som representativa för hela landet då det inte bygger på ett statistiskt urval utan utgår från de skolhuvudmän som beviljats bidrag. Svaren ger dock ytterligare exempel på hur yrkesintroduktion av varierande längd kan organiseras och utformas.

Av 57 inskickade återrapporteringar valde 55 huvudmän att svara på frågan om utbildningens utformning. Något mer än hälften av de som har svarat (60 procent) erbjuder sökbar yrkesintroduktion. Detta ligger i linje med resultatet från den tidigare genomförda enkätundersökningen.⁵

⁴ prop. 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, s. 440.

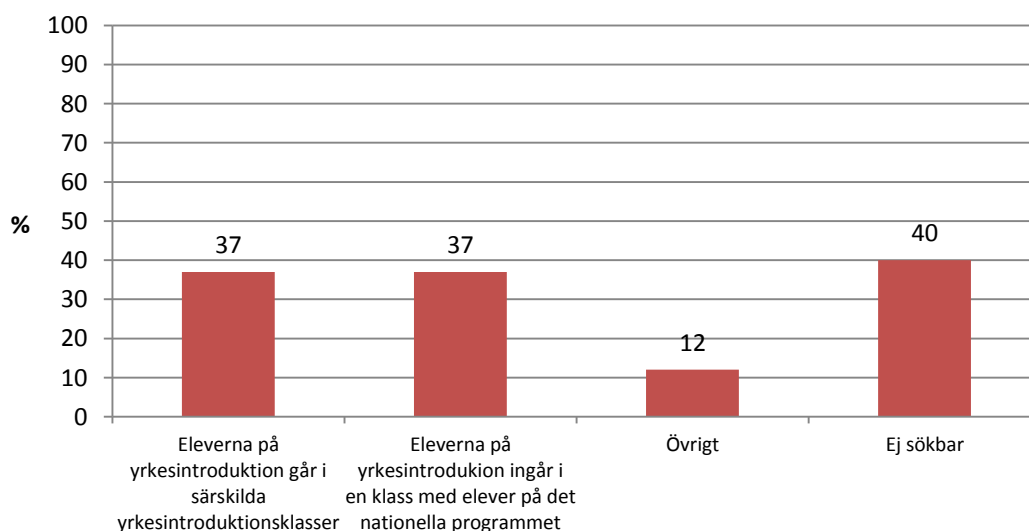
⁵ Skolverket 2014, Introduktionsprogram. Rapport 413 (sid 55).

Diagram 2.1. Erbjuder ni yrkesintroduktion som är utformad för en grupp elever och därmed är sökbar? (Endast de som har svarat är inkluderade i diagrammet.)

De skolhuvudmän som erbjuder sökbar yrkesintroduktion har också fått svara på en fråga om hur utbildningen organiseras. Av svaren framgår att det är lika vanligt att eleverna ingår i en klass med elever på det nationella programmet som att organisera det som särskilda yrkesintroduktionsklasser. Bland gruppen övriga finns det exempel på skolor där eleverna huvudsakligen läser i grupper med elever från andra introduktionsprogram eller där gruppstillhörigheten kan variera beroende på kurser eller ämnen.

Diagram 2.2. Om ni erbjuder yrkesintroduktion som är sökbar, hur är utbildningen organiserad? Flera svar möjliga.

De elever som ingår i en klass med elever från ett nationellt yrkesprogram följer oftast yrkesprogrammets struktur när det gäller utbildningslängd, inriktningar och

huvudsaklig innehåll. Undantaget är de grundskoleämnena som eleverna måste läsa för att uppnå behörighet.

Skolhuvudmännen har även fritt fått beskriva innehållet och längden på yrkesintroduktion som organiseras i särskilda yrkesintroduktionsklasser. Av svaren framgår att även dessa utbildningar oftast följer yrkesprogrammets inriktningar och innehåll. Längden varierar beroende på utbildningens huvudsakliga syfte:

- *Korta utbildningar där syftet är att bli behörig till ett nationellt program:* Grunden är ettårig med en kombination av de grundskoleämnena eleven saknar och hela eller delar av karaktärsämneskurser från aktuellt yrkesprogram. Förutom att bli behörig till yrkesprogrammen syftar dessa utbildningar till att ge eleverna en bild av möjliga yrkesutgångar och introduktion till det aktuella yrkesprogrammet. Målet är att ge eleverna de bästa förutsättningarna för att klara utbildningen på det nationella programmet. De elever som inte är behöriga efter ett år erbjuds mer individbaserade upplägg med till exempel ett större inslag av praktik.
- *Längre utbildningar som syftar till anställningsbarhet eller fortsatta studier inom vuxenutbildning:* Utbildningar läggs upp som två till treåriga utbildningar och innehåller karaktärsämneskurser från det aktuella yrkesprogrammet. Omfattningen kan variera men flera skolhuvudmän anger ca 1000 poäng i kurser från programmet som ett riktmärke. Grundskoleämnena, praktik och andra insatser kan också ingå i utbildningen. I flera fall har dessa upplägg utformats i samtal med vuxenutbildningen. Målsättningen är då att eleverna efter två-tre år på yrkesintroduktion ska kunna läsa vidare inom den kommunala vuxenutbildningen med sikte på att få en yrkesexamen.

Bland beskrivningarna finns det även ett fåtal exempel på sökbara utbildningar som organiseras i särskilda klasser men där innehåll från olika yrkesprogram kombineras. Till exempel erbjuder en skola en treårig yrkesintroduktionsutbildning med inriktning mot vård- och omsorgssektorn och andra serviceyrken. Målet med utbildningen är att ge eleverna grundläggande kunskaper för ett arbete inom hemtjänst/hemservice, vårdboende, dagligverksamhet, lokalvårdsverksamhet och viss assistentverksamhet. Innehållet i utbildningen utgörs av yrkeskurser som till exempel vård och omsorg 1 och 2, hälsopedagogik, medicin 1 och matlagning 1 samt en kurs i städ och kemikaliehantering. Dessutom ingår 26 veckor vård- och omsorgspraktik samt städpraktik. Utifrån elevens specifika behov kan utbildningen också innehålla grundskoleämnena som ger eleven behörighet för vidare gymnasieutbildning.

På en annan skola erbjuds bland annat yrkesintroduktion med en orientering mot fordon och industri (enkel svets, däck m.m.). Utbildningens grundstruktur består av grundskoleämnena och gymnasiegemensamma ämnen två dagar per vecka, kurser i karaktärsämnen med inriktning mot fordon och industri en dag per vecka samt praktik på en arbetsplats två dagar i veckan.

Även skolhuvudmän som utformar yrkesintroduktion för enskilda elever organiserar ibland utbildningen i särskilda yrkesintroduktionsklasser. Syftet är då att elever-

na ska ha en grundläggande samhörighet i en grupp. De gemensamma aktiviteterna består av till exempel grundskoleämnen, arbetsmiljö och säkerhet, yrkesvägledning och olika former av motivationshöjande insatser.

2.2 Uppföljning av utbildningen på yrkesintroduktion

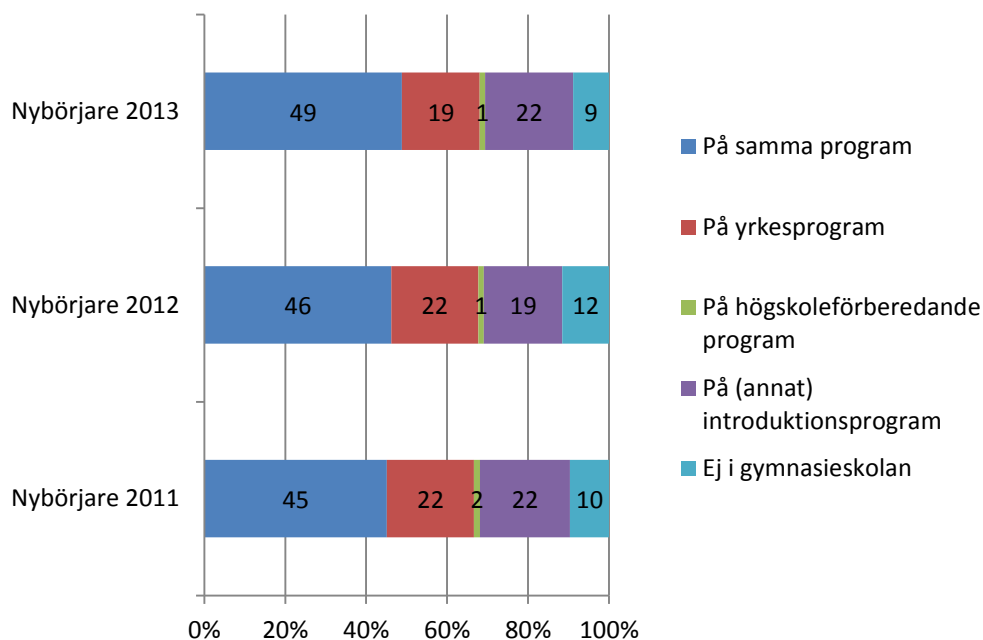
Introduktionsprogrammet yrkesintroduktion syftar till att elever ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram.

Uppföljningen av elevers etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier på yrkesprogram har skett och sker i huvudsak inom ramen för Skolverkets löpande uppföljning och analys av gymnasieskolan.⁶ Skolverket har under 2015 avslutat fallstudie som omfattar ungdomar som gått på introduktionsprogrammet yrkesintroduktion och därefter fått ett arbete.

2.2.2 Övergång till yrkesprogram

Skolverket följer regelbundet upp programbyten och programavslut inom yrkesintroduktion. Cirka hälften av nybörjarna 2013 gick kvar på yrkesintroduktion ett år senare medan en femtedel hade övergått till ett yrkesprogram. Andelen som går kvar på yrkesintroduktion efter ett år har ökat jämfört med tidigare nybörjarkullar.

Diagram 2.3. Andel (procent) nybörjare hösten 2011, 2012 och 2013 som efter ett år gick kvar på yrkesintroduktion, hade bytt program respektive avslutat programmet.

⁶ Regleringsbrev för budgetåret 2015 avseende Statens skolverk, U2014/1674/S m.fl. (uppföljning och utvärdering, uppdrag 2) samt Regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende Statens skolverk, U2015/01806/GV m. fl. (uppdrag 6).

Efter två år har andelen som övergått till ett yrkesprogram ökat och ligger mellan 28 och 29 procent. Även andelen elever som inte är kvar i gymnasieskolan har ökat och är knappt en fjärdedel av nybörjarna. Det handlar om elever som har lämnat yrkesintroduktion, och om elever som har övergått till ett annat introduktionsprogram eller till ett nationellt program och sedan lämnat skolan utan att slutföra programmet. Utbildningen på yrkesintroduktion har olika syften och kan ha olika längd. I vissa fall kan det därför handla om ett planerat avslut utifrån elevens individuella studieplan. I andra fall kan det röra sig om ett avhopp från gymnasieskolan. Utan att känna varje enskild elevs mål med sin utbildning är det därför inte möjligt att värdera dessa siffror.

Elever som övergår till ett nationellt program

Eleverna som övergår till ett nationellt program från yrkesintroduktion börjar vanligtvis på programmets årkurs 1 och kommer därför att avsluta programmet efter fyra år i gymnasieskolan. Av nybörjareleverna höstterminen 2011 har 2,7 procent avslutat ett nationellt program med gymnasieexamen och 1,8 procent med studiebevis tre år senare. Efter ytterligare ett år är motsvarande siffror 11 procent respektive 5,8 procent.⁷ En högre andel av nybörjareleverna 2012 har tre år senare avslutat ett nationellt program med gymnasieexamen eller studiebevis, 4,4 procent respektive och 1,9 procent. Utifrån statistiken går det inte att identifiera om eleverna som har avslutat ett nationellt program har läst yrkesintroduktion integrerat med elever i ett nationellt program, i särskilda yrkesintroduktionsklasser eller haft en mer individbaserat upplägg.

2.2.3 Uppföljning av etablering på arbetsmarknad

Skolverket har i uppdrag att följa upp unga kvinnors och mäns etablering på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning inom gymnasieskolan. Uppdraget omfattar etablering på arbetsmarknaden, vidaregång till annan form av utbildning, samt avnämares och före detta elevers uppfattningar om i vilken grad gymnasieutbildningen svarar mot de kompetenskrav som ställs i arbetslivet respektive inom högre utbildning. Uppdraget innehåller många delar och innebär att Skolverket behöver bygga upp en infrastruktur inom ett nytt kunskapsområde. Den löpande uppföljningen av elevernas etablering på arbetsmarknaden efter avslutad yrkesintroduktion ingår i huvudsak i ovan nämnda uppdrag.

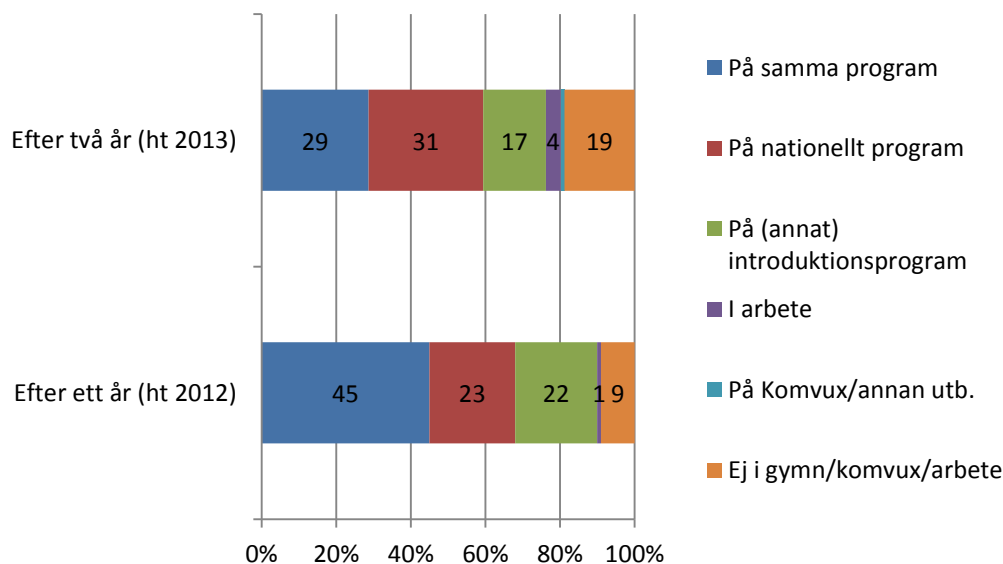
Från och med hösten 2014 publicerar Skolverket uppgifter om vad ungdomar gör ett, tre och fem år efter gymnasieskolan. Denna redovisning tar utgångspunkt i det program som eleven senast var registrerad på och handlar än så länge om elever som gått ut skolan enligt det tidigare regelverket, dvs. före 2011 års reform och införandet av yrkesintroduktion.

Skolverket har för denna redovisning kompletterat tidigare presenterad uppföljning av övergångar och avslut från yrkesintroduktion med uppgift om sysselsättning på

⁷ Andelen studiebevis gäller endast studiebevis om minst 2 500 poäng, dvs. ett helt nationellt program.

arbetsmarknaden. Uppföljningen gäller elever som började gymnasieskolan höstterminen 2011 eller 2012 och vars första program var yrkesintroduktion. Av eleverna som påbörjade gymnasieskolan på yrkesintroduktion 2011 var 77 procent fortfarande kvar i gymnasieskolan höstterminen två år senare. Andelen som ej var kvar och istället arbetade under hösten var 4 procent medan 19 procent varken studerade eller arbetade. I tabellerna i bilagan 1 till denna redovisning finns mer detaljerad information om ungdomarnas verksamhet ett och två år efter påbörjat utbildning på yrkesintroduktion. Uppgifterna om sysselsättning på arbetsmarknaden kommer från SCB:s sysselsättningsregister och visar om personen är sysselsatt i november enligt registrets definition. Uppgifterna ger alltså en indikation på arbetsmarknadsinträdet, men ska inte tolkas som ett mått på graden av etablering.

Diagram 2.4. Verksamhet efter ett och två år. Andel (procent) av nybörjare hösten 2011.

Studie om ungdomar med arbete efter yrkesintroduktion

Under 2015 har Skolverket slutfört en studie om ungdomar som har gått på introduktionsprogrammet yrkesintroduktion och därefter fått ett arbete. Skolverket har genomfört djupintervjuer med 13 ungdomar. Syftet med studien har varit att få ta del av ungdomars upplevelser av sin utbildning och därmed identifiera framgångsfaktorer som bidrar till att underlätta ungdomarnas etablering på arbetsmarknaden. Eftersom studien är begränsad till 13 ungdomars upplevelser så kan inte resultaten generaliseras till alla ungdomar som läser på yrkesintroduktion. Man kan dock få en bra överblick över hur de intervjuade ungdomarna upplever sin utbildning. Rapporten "Elevröster från yrkesintroduktion" är publicerad på Skolverkets webbplats och återfinns även som bilaga till denna redovisning.

Sammantaget visar resultaten på ett antal faktorer som har varit viktiga för ungdomarna som deltagit i studien. Dessa faktorer har bidragit till en lyckad skolgång på introduktionsprogrammet yrkesintroduktion med arbete som utgång:

- Eleverna behöver förstå nyttan med utbildningen. De behöver få kunskap om att utbildningen leder till något som är ”på riktigt”. Skolorna behöver koppla utbildningen till något praktiskt så att det blir meningsfullt för eleverna. De blir motiverade att lära sig när de ser att det finns ett tydligt mål som är möjligt för dem att uppnå.
- Skraddarsydd utbildningar med hög grad av individanpassning underlättar elevernas väg till ett arbete. Utbildningen behöver anpassas efter var och en och eleverna behöver få vara med och påverka innehållet.
- Att lära sig genom apl eller praktik under en längre period är betydelsefullt. Eleverna får lära sig under en lång tid på en arbetsplats och får en möjlighet att visa att de vill och kan. Detta ökar chanserna för att företagen vill anställa ungdomarna.
- Relationen mellan elev och lärare är av stor betydelse, hur läraren ser på eleven och hur läraren bemöter denna. Det gäller att få eleverna intresserade och engagerade så att de ser en mening med innehållet i utbildningen.
- Att systematiskt få växa in i sin praktik är av betydelse.Handledarna behöver ha kunskap om vilka elever de kommer att möta och hur de bäst stödjer deras lärande. Eleverna har ett behov av att gå vid sidan om och titta innan de kan börja arbeta självständigt.

3. Utveckling av yrkesintroduktion av varierande längd

Inom ramen för deluppdrag 2, *Utveckling av yrkesintroduktion av varierande längd*, ska Skolverket stödja skolhuvudmännens arbete med att säkerställa kvaliteten i och därmed en god måluppfyllelse av yrkesintroduktion som väg till vidare studier eller inträde på arbetsmarknaden. Skolverket ska stödja skolhuvudmännens arbete med individanpassning, planering, kvalitetssäkring och lokal samverkan med arbetslivet. I uppdraget ingår också att utveckla yrkesintroduktion av varierande längd som förbereder för konkreta arbetsuppgifter på arbetsmarknaden samt spridning av lärande exempel.

Nedan redovisas genomförda och pågående insatser som stöd för skolhuvudmännens arbete med yrkesintroduktion. Skolverket arbetar idag även med en rad andra insatser som syftar till att utveckla yrkesutbildningens kvalitet och som därför även bidrar till utvecklingen av introduktionsprogrammet yrkesintroduktion. Den nationella webbaserade handledarutbildningen och apl-utvecklarutbildningen för yrkeslärare är exempel på insatser som också vänder sig till handledare på arbetsplatser som tar emot elever från yrkesintroduktion samt till skolor och verksamma inom programmet.

Inom ramen för uppdraget om att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever genomför Skolverket insatser för samtliga nivåer i styrkedjan inom ett antal centrala områden. Det handlar bland annat om utbildning för nyanlända elever och elever med annat modersmål än svenska, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, svenska som andraspråk, studiehandledning på modersmålet, studie- och yrkesvägledning och elevhälsa. Några av dessa insatser riktar sig till verksamma inom introduktionsprogrammen, däribland yrkesintroduktion.⁸

3.1 Konferensserie – Samverkan med arbetslivet

Skolverket har under hösten 2015 genomfört en konferensserie riktad mot rektorer, lärare, studie- och yrkesvägledare, praktiksamordnare samt annan personal som arbetar med yrkesintroduktion på gymnasieskolan. Syftet har varit att stödja skolorna i arbetet med samverkan med det lokala arbetslivet. För att ge förutsättningar för det fortsatta arbetet på skolan har Skolverket uppmuntrat deltagandet av flera personer per skola.

Under konferenserna redogjorde Skolverket för resultat från kartläggningen och uppföljningen av yrkesintroduktion. Exempel på hur den individuella studieplanen kan utformas, hur elevens yrkeskunskaper kan dokumenteras i gymnasieintyget samt yrkesintroduktion av varierande längd presenterades. Skolor som fått statsbidrag för utveckling av kvaliteten i yrkesintroduktion redogjorde för sina erfarenheter med samverkan med arbetslivet. När så var möjligt deltog även handledare från arbetsplatser. Rektorer, studie- och yrkesvägledare, lärare och praktiksamordnare fick även möjlighet att utbyta erfarenheter kring olika aspekter av samverkan med arbetslivet.

På alla orter medverkade även representanter från Arbetsförmedlingens lokala eller regionala kontor. Syftet med detta var tvåfaldigt:

- Att presentera arbetsmarknadssituationen för olika yrkesgrupper och möjliga utgångar för elever från yrkesintroduktion.
- Att presentera Arbetsförmedlingens program och insatser som riktar sig mot ungdomar, till exempel SIUS (särskilt introduktions- och uppföljningsstöd) och utbildningskontrakt. Det sistnämnda kan vara aktuellt för elever som har gått på yrkesintroduktion och vill få en gymnasieexamen genom att kombinera studier och praktik.

Konferenserna genomfördes på fem olika orter i Sverige och hade totalt ca 320 deltagare från 129 skolor samt andra organisationer såsom utbildningsförvaltningar, arbetsmarknadsenheter m.m. Utvärderingen av konferensserien visar att den togs emot väl och skolorna uttrycker ett fortsatt behov att möta andra som arbetar med yrkesintroduktion och diskutera utformningen av programmet. Dokumentationen av erfarenhetsutbytet ger flera exempel på lokal samverkan med arbetslivet och

⁸ Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov för elever med annat modersmål än svenska, Skolverket 2015 (Dnr 2015:779).

bekräftat bilden som kommit fram i tidigare fallstudier⁹. Flera deltagare angav att de behöver utveckla arbetet med att identifiera det lokala arbetslivets behov. Bland utmaningarna nämnde många att skaffa och behålla apl- och praktikplatser. Som ett resultat av konferensserien har också Arbetsförmedlingen fått ökad kunskap om introduktionsprogrammet yrkesintroduktion. Skolverket, å sin sida, har fått en fördjupad kunskap om hur Arbetsförmedlingens olika insatser kan haka i yrkesintroduktion som en väg ut i arbetslivet.

3.2 Nationella apl-utvecklare med fokus på yrkesintroduktion

Nationella apl-utvecklare har i uppdrag av Skolverket att stödja skolor i processen att med hjälp av systematiskt kvalitetsarbete utveckla det arbetsplatsförlagda läran- det och samverkan mellan skola arbetsliv.¹⁰

Under 2015 har en grupp om sex nationella apl-utvecklare fått ett särskilt ansvar att stödja skolhuvudmän och skolor i utvecklingen och etableringen av yrkesintroduktion. Dessa apl-utvecklare har erfarenhet av att arbeta med programmet och har fått en fördjupad utbildning kring yrkesintroduktion. De har också deltagit i konferensserien om samverkan med arbetslivet inom yrkesintroduktion i syfte att informera och fånga upp behov av stöd.

Under hösten 2015 har 27 av de 132 inkomna uppdragen till nationella apl- utvecklare (20 procent) rört yrkesintroduktion. I många fall handlar det om uppdrag som också inkluderar någon eller några av de nationella yrkesprogrammen. Som ett direkt resultat av konferensserien har Skolverket även fått förfrågningar om specifikt stöd för utveckling av yrkesintroduktion. Det rör sig både om förfrågningar från skolor som vill utveckla uppföljningen av apl eller praktik och om förfrågningar från huvudmän och skolor som vill utveckla utformningen eller inriktningen på yrkesintroduktion. Några av skolorna nämner specifikt behovet av ta fram yrkesintroduktion som riktar sig till nyanlända elever som kommer från grundskolan eller från språkin introduktion.

3.3 Modeller för yrkesintroduktion av varierande längd

Skolverket har i tidigare redovisningar beskrivit ställningstaganden och arbetet med att ta fram modeller på hur yrkesintroduktion av varierande längd kan utformas¹¹. I det stöd som Skolverket kommer att publicera på sin webbplats konkretiseras modellerna genom exempel. Syftet med modellerna är att illustrera och inspirera till hur yrkesintroduktion, utifrån gällande reglering, kan utformas för en enskild elev eller en grupp elever. Modellerna visar även hur utbildningen kan utformas i etapper där vissa delar sker inom ramen för gymnasieskolan och andra inom ramen för

⁹ Samverkan med det lokala arbetslivet inom introduktionsprogrammet yrkesintroduktion, bilaga till Redovisning av uppdrag om utveckling av introduktionsprogrammet yrkesintroduktion, Skolverket 2015 (Dnr 2015:242).

¹⁰ Skolverket 2015, Samlad redovisning och analys inom yrkesutbildningsområdet 2015. Rapport 427 (s. 64).

¹¹ Redovisning av uppdrag om utveckling av introduktionsprogrammet yrkesintroduktion, Skolverket 2014 (Dnr 2013:540) samt Redovisning av uppdrag om utveckling av introduktionsprogrammet yrkesintroduktion, Skolverket 2015 (Dnr 2015:242).

vuxenutbildningen. Modellerna har även presenterats i samband med konferensserien och genom medverkande i nätverksdagar och andra externt arrangerade konferenser.

3.4 Plan för utbildningen

Då introduktionsprogrammen saknar nationellt fastställd struktur har huvudmannens plan för utbildningen en viktig roll i styrningen och utformningen av utbildningen. Enligt skollagen ska planen för utbildningen beslutas av skolhuvudmannen och bör innehålla uppgifter om utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll. Denna plan i kombination med elevens individuella studieplan ska utgöra den stadga och flexibilitet som är nödvändig för en utbildning med en klar målsättning.¹² Skolverket har i tidigare redovisningar konstaterat att planen för utbildningen ibland saknas eller inte ger tillräcklig ledning i hur skolenheterna ska utforma utbildningen på introduktionsprogrammen. Skolhuvudmännen har även i dialogmöte och samråd uttryckt en osäkerhet över hur planen ska utformas och efterfrågat stöd i detta.

Skolverket håller nu därför på att utarbeta ett stöd för framtagning och utformning av planen för utbildningen. Arbetet sker i samverkan med en fokusgrupp med utvecklingsledare, rektorer och lärare. Syftet med materialet är att belysa de vägval som huvudmannen kan göra i organisationen och utformningen av introduktionsprogrammen och ge exempel på hur en plan för utbildning kan utformas.

4. Dokumentation av yrkeskunskaper

Inom ramen för deluppdrag 3, *Dokumentation av yrkeskunskaper*, ska Skolverket meddela föreskrifter av innebörd att gymnasieintyg ska innehålla tydlig information om vilka yrkeskunskaper eleven har fått under utbildningen. Skolverket ska även utveckla stöd för dokumentation av yrkeskunskaper i syfte att underlätta elevernas etablering på arbetsmarknaden.

Skolverket beslutade 2014 om föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:147) om utformningen av gymnasieintyg efter introduktionsprogram i gymnasieskolan. Skolverkets arbete med framtagandet av föreskriften samt övervägande kring vad som ska eller bör beskrivas i ett gymnasieintyg och hur dessa kunskaper kan formuleras har beskrivits i tidigare redovisningar.

Arbetet med att stödja huvudmännen med dokumentation av yrkeskunskaper har skett och sker inom ramen för de insatser som beskrivs i avsnitt 3.

¹² 17 kap. 7 § skollagen (2010:800) och prop. 2209/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, s. 805 f.

5. Statsbidrag om stöd för utveckling av kvaliteten inom yrkesintroduktion

Skolverket har i uppdrag att fördela medel till skolhuvudmän för utveckling av kvaliteten i yrkesintroduktion. Villkoren för statsbidraget regleras i förordning (2013:444) om statsbidrag för yrkesintroduktion i gymnasieskolan. I enlighet med förordningen ska Skolverket följa upp och redovisa hur statsbidraget har använts.

Under 2015 beviljades medel för insatser som pågick fram till den 31 december 2015. En ny ansökningsomgång öppnades i december 2015, för insatser under år 2016. Nedan redovisas en översikt av de insatser som beviljades 2015 samt uppföljningen av de insatser som beviljades 2014 och avslutades i december 2014.

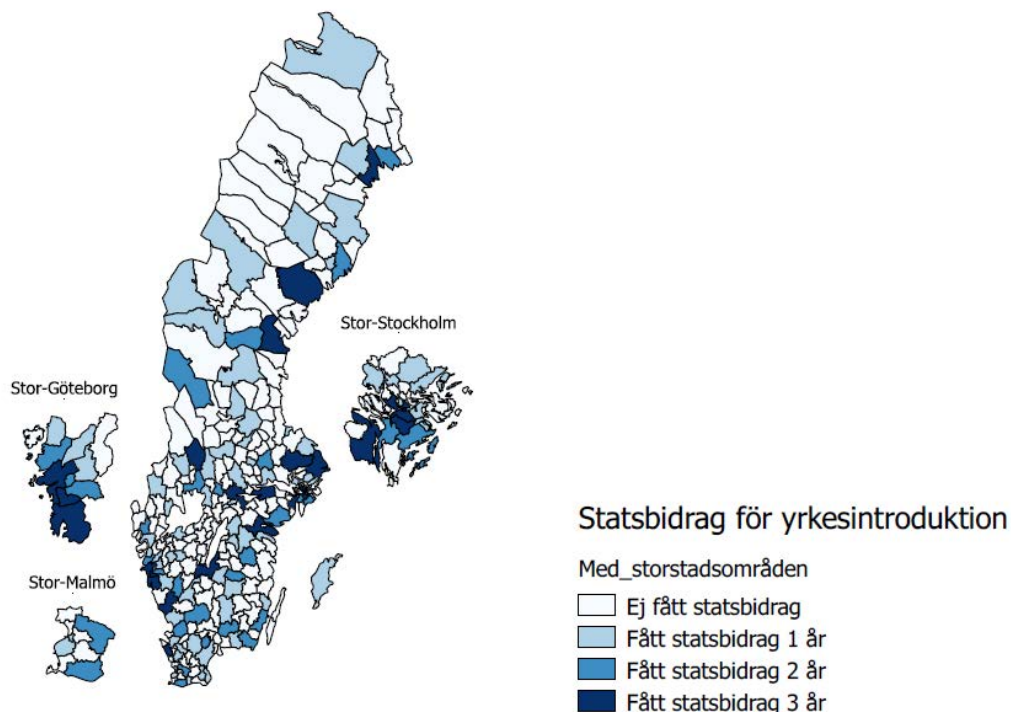
Som framgår av tidigare avsnitt har de pågående insatserna och uppföljningen av statsbidragets användning på olika sätt integrerats i Skolverkets arbete med hela uppdraget.

5.2 Översikt över inkomna ansökningar och beviljat bidrag

År 2015 inkom 92 ansökningar från 81 huvudmän om totalt drygt 57 miljoner kronor. Totalt har 56 huvudmän, varav 46 kommunala och 10 enskilda, beviljats statsbidrag. Skolverket har 2015 betalat ut drygt 24 miljoner kronor för 57 utvecklingsinsatser. Den övervägande delen (82 procent) av det beviljade bidraget kommer att användas för persontimmar. Persontimmar inkluderar i huvudsak skolhuvudmännens kostnader för att kunna genomföra insatser som till exempel kostnader för projektledning eller praktiksamordnare.

I handläggningen av ansökningarna har Skolverket utgått från tidigare överväganden gällande bedömning av i vilken grad insatserna kan bidra till att utveckla kvaliteten i yrkesintroduktionen. Skolverket ska också ta hänsyn till behovet av geografisk spridning vid fördelningen av bidraget och har därför bland de kvalitativt bra ansökningarna särskilt prioriterat ansökningar från regioner som inte beviljats medel under de två tidigare ansökningsomgångarna. Skolverket bedömer att önskad spridningseffekt uppnåtts.

Diagram 5.1. Statsbidrag för yrkesintroduktion 2013-2015. Fördelning av beviljat statsbidrag till kommunala huvudmän.

5.3 Uppföljning av hur 2014 års statsbidrag har använts

I december 2014 beviljade Skolverket medel för 57 olika utvecklingsinsatser. Totalt beviljades statsbidrag om drygt 24 miljoner kronor till 55 huvudmän, varav 44 kommunala och 11 enskilda. Insatserna pågick till och med den 31 december 2014 och redovisades i mars 2015. Nedan redovisas en sammanställning över de insatser skolhuvudmännen gjort samt hur statsbidraget har använts.

Samtliga 57 insatser har redovisats i enlighet med 6 § förordningen (2013:444) om statsbidrag för yrkesintroduktion i gymnasieskolan. Skolhuvudmännen har använt den övervägande delen (83 procent) av det beviljade bidraget för persontimmar. Persontimmar inkluderar i huvudsak skolhuvudmännens kostnader för att genomföra insatserna som till exempel kostnader för projektledning eller praktiksamordning.

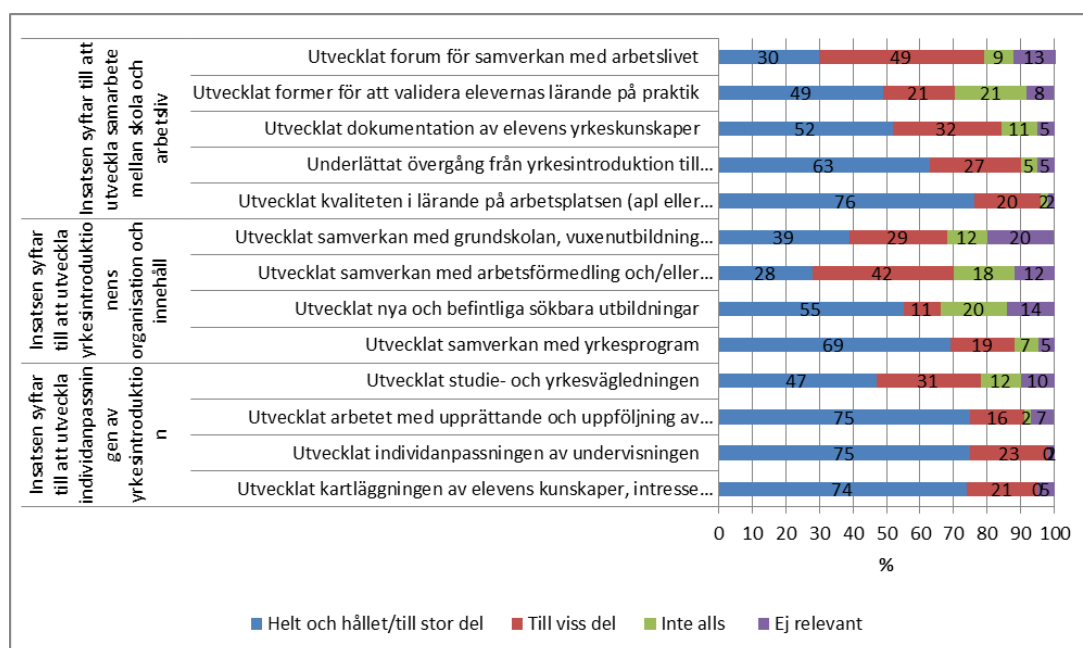
Skolverket bedömde att 20 redovisade insatser inte uppfyllde kraven enligt 7 § i förordningen. Skolverket har därför återkrävt totalt 1 104 462 kr, motsvarande 4,5 procent av utbetalat bidrag. Detta är en förbättring jämfört med 2013 års statsbidrag då andelen medel som återkrävdes uppgick till 8,5 procent¹³. I många fall beror återkraven på att kostnaderna för, till exempel löner, har varit lägre än det som be-

¹³ Skolverket bedömde att 36 av 76 redovisade insatser inte uppfyllde kraven.

räknats i samband med ansökan. Omprioriteringar i verksamheten samt minskat antal elever på yrkesintroduktion är andra exempel på orsaker.

Diagrammen nedan visar att skolhuvudmännen och skolorna till största delen arbetat med insatser som syftar till att utveckla individanpassningen av yrkesintroduktion. Jämfört med föregående år är det en högre andel av skolhuvudmännen som anger att de till stor del eller till viss del har arbetat med insatser för att utveckla övergången från yrkesintroduktion till yrkesprogrammen samt för att utveckla kvaliteten i lärandet på arbetsplatsen (apl eller praktik).

Diagram 5.2. I vilken utsträckning bedömer ni att ni har arbetat inom nedanstående områden...?

I återrapporteringsblanketten har skolhuvudmännen även fritt fått beskriva de insatser man har gjort. Nedan ges exempel på insatser inom olika utvecklingsområden.

Samarbete mellan skola och arbetsliv

Många skolor har använt statsbidraget för att dels skaffa fler ändamålsenliga apl- eller praktikplatser, dels utveckla kvaliteten i lärandet på arbetsplatsen. Praktiksamordnare, arbeidskonsulenter eller yrkeslärare har anstälts för att inventera det lokala arbetslivet och etablera en bank eller databas med arbetsplatser som är villiga att ta emot elever från yrkesintroduktion. I några fall har arbetsplatsanskaffning utvecklats genom ett samarbete med kommunens arbetsmarknadsenhet eller näringslivs-kontor. Informationsbroschyrer riktade till det lokala arbetslivet har tagits fram.

Insatser för att höja kvaliteten av apl eller praktik har bland annat inkluderat framtagning av mallar och rutiner för avtal med arbetsplatserna och kontroll av arbets-

miljö och säkerhet samt utveckling av bedömningsunderlag och uppföljning av lärandet på arbetsplatserna. Vidare har många skolor genomfört olika former av handledarutbildning. Det har till exempel handlat om att introducera handledarna i Skolverkets webbaserade apl-handledarutbildning eller utbildningar och handledarstöd med fokus på ungdomar med funktionsnedsättning eller nyanlända elever.

Statsbidraget har av några skolhuvudmän huvudsakligen använts för att inrätta forum för samverkan med arbetslivet och andra relevanta organisationer. Det rör sig både om delaktighet i befintliga lokala programråd för de olika nationella yrkesprogrammen och om etablering av särskilda samverkansorgan för yrkesintroduktion. Till exempel har en kommunal skolhuvudman skapat ett programråd för yrkesintroduktion med representanter för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, ett städföretag samt vård- och omsorgsförvaltningen. En skola i en mindre stad har å sin sida format en styrgrupp för yrkesintroduktionsutbildning industri där företagen är i majoritet och har möjlighet att påverka utbildningens innehåll.

Organisation och innehåll i yrkesintroduktion

Som framgår av diagrammet ovan anger 66 procent av skolhuvudmännen att de till stor eller viss del har arbetat med att utveckla nya eller befintliga sökbara utbildningar. Kartläggningar av det lokala arbetslivets behov har gjorts i syfte att identifiera relevanta arbetsuppgifter och planera för nya inriktningar inom yrkesintroduktion. Statsbidraget har även använts för att etablera ett samarbete med externa utbildningsanordnare och branscher och erbjuda utbildningar inom till exempel städ- och service, truck och hjullastare.

Samverkan med yrkesprogrammen inom samma eller en annan skolenhet samt med vuxenutbildningen har utvecklats dels för att underlätta övergången till fortsatta studier, dels för att kunna erbjuda fler yrkeskurser. Även samarbetet med kommunens socialtjänst och arbetsmarknadsenhet, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har utvecklats. Bland annat för att stödja övergången mellan skola och arbetsliv för ungdomar med funktionsnedsättning genom att ta tillvara redan etablerade kontakter med arbetslivet.

Individanpassningen av yrkesintroduktion

Insatserna har bland annat handlat om att utveckla kartläggningen av eleverna som ett led i den individuella planeringen. Till exempel har rutiner för besök på överlämnande grundskola upprättats. Foldrar eller annan information riktad till elever, vårdnadshavare och studie- och yrkesvägledare på grundskolan har tagits fram och antagningsrutiner har utvecklats.

Bidraget har av flera skolhuvudmän även använts för att utveckla undervisningen. Detta har bland annat inneburit att utveckla ämnesintegreringen och samarbetet mellan yrkeslärare och lärare i till exempel svenska, matematik och engelska.

Skolhuvudmän har även utforskat möjligheterna att utforma yrkesintroduktion för nyanlända. Till exempel har ett språkutvecklande arbetssätt provats genom ett samarbete mellan lärare i svenska som andra språk och yrkeslärare. Flerspråkiga resurs-

personer har gett stöd till eleverna på apl- och praktikplatser och arbetat med studiehandledning på elevernas modersmål.

I handläggningen av ansökningarna har Skolverket bedömt i vilken grad insatsen gör introduktionsprogrammet yrkesintroduktion bättre på att förbereda eleverna för studier på ett yrkesprogram eller för ett arbete, utvecklar huvudmäns samverkan med det lokala arbetslivet samt ger en bestående och långsiktig effekt som omfattas av många. I rapporteringen av genomförda insatser finns många exempel där bidraget har använts för att utveckla rutiner, arbetsmetoder eller skapa strukturer för samverkan. Skolverket bedömer att dessa insatser har goda förutsättningar att ge en bestående effekt och bidra till utvecklingen av kvaliteten av yrkesintroduktion.

Bland beskrivningar finns också exempel där bidraget har använts för att köpa branschkurser, förstärka studie- och yrkesvägledningen eller anställa specialpedagoger. Det kan ibland röra sig om pilotprojekt där skolhuvudmännen använt bidraget för att testa en kurs eller ny organisation för att sedan implementera det med egna medel. I andra fall riskerar det att vara av mer tillfällig natur där verksamheten inte finns kvar i och med att bidragsperioden avslutas.

6. Slutord

I 2015 års redovisning av arbetet med uppdraget om utveckling av introduktionsprogrammet yrkesintroduktion redogjorde Skolverket för sin bedömning av utmaningar och utvecklingsbehov inom yrkesintroduktion. Gränsdragningen mellan yrkesintroduktion och andra introduktionsprogram samt skolhuvudmännens övergripande ansvar för och resursfördelningen till introduktionsprogrammen är några utav Skolverket identifierade utmaningar och utvecklingsområden. En viktig utgångspunkt i framtagningen av planen för utbildning och den övergripande planeringen av organisation och utformning av introduktionsprogrammen är bland annat en analys av olika elevers behov. När det gäller yrkesintroduktion handlar det också om att identifiera möjliga utgångar från yrkesintroduktion i samverkan med det lokala arbetslivet.

Det är två perspektiv på utbildningen inom introduktionsprogrammet yrkesintroduktion som framträder i fallstudier, ansökningar om statsbidrag samt de många möten med rektorer, lärare och andra verksamma inom yrkesintroduktion. Skolverket bedömer att dessa kommer att vara viktiga i den fortsatta utvecklingen av yrkesintroduktion.

Yrkesintroduktion – en alternativ utbildningsväg

Både ett fullständigt slutbetyg från årskurs 9 och att ha klarat en gymnasieutbildning är viktiga faktorer för elevers framtidsutsikter på arbetsmarknaden. Elever på yrkesintroduktion har mycket skilda behov och förutsättningar. En del elever kan efter en relativt kort tid bli behöriga till ett nationellt yrkesprogram. För andra elever kan det vara relevant att pröva alternativa utbildningsvägar. Det kan röra sig om elever med särskilda behov, elever med stora kunskapsluckor från grundskolan eller elever för vilka en annan utbildningsväg eller utbildningsform är mer ändamålsen-

lig. Den pågående gymnasieutredningen har i uppdrag att analysera möjliga alternativa vägar, till exempel inom ramen för folkhögskolan. Skolverkets studie om ungdomar med arbete efter yrkesintroduktion visar att även introduktionsprogrammen kan erbjuda en sådan alternativ väg. För dessa elever kan en väl utformad och organiserad yrkesintroduktion stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden eller läsa vidare inom till exempel den kommunala vuxenutbildningen eller folkhögskolan.

Nyanlända elever – en växande målgrupp för yrkesintroduktion

Andelen elever med utländsk bakgrund på yrkesintroduktion har ökat sedan starten 2011. Av ansökningarna om statsbidrag och möten med skolor framgår det att det många gånger handlar om nyanlända elever som kommer till yrkesintroduktion efter ett eller två år i grundskolan eller språkintröduktion. Skolverkets analys av Migrationsverkets statistik över nyanlända visar att det finns många nyanlända i åldersgruppen 13-18 år. I till exempel åldern 16-18 år motsvarar de nyanlända ungdomarna nästan åtta procent av befolkningen i samma åldersgrupp. Skolverket gör därför bedömningen att antalet elever inom yrkesintroduktion kommer att fortsätta öka under de kommande åren. Ofta handlar det om ungdomar med kort utbildningsbakgrund och som har någon form av arbetslivserfarenhet. En del elever står så långt från behörighet till nationella program att det inte bedöms rimligt att de ska hinna uppnå behörighet innan de fyllt 20 år. Därför kommer samverkan med Arbetsförmedlingen och vuxenutbildningen även att vara viktig för dessa elevers möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden eller att studera vidare.

7. Bilagor

Bilaga 1: Statistik över flöden för elever på yrkesintroduktion

Bilaga 2: Elevröster om yrkesintroduktion som en väg till ett arbete.